

Posudek na rigorózní práci Mgr. Pavly Wagenknechtové

Dědické tituly

(127 stran, připojen je seznam použité literatury a přílohy)

Autorka předložila k posouzení rigorózní práci, která kvalifikovaně pojednává o dědických titulech, na jejichž základě vstupuje právní nástupce do právních poměrů zemřelého.

Otázky spjaté s obsahovými i formálními náležitostmi dědických titulů představují tradiční civilistické téma, o kterém bylo již mnohokrát pojednáno, nicméně společenská praxe staví před právní úpravu-a zprostředkovaně i pro její zpracovatele- stále nové otázky. Rád konstatuji, že autorka přináší ve své práci řadu nových a původních podnětů, které svědčí o její důkladné teoretické a praktické přípravě. To přesvědčivě potvrzuje i reprezentativní výběr bohaté literatury, ze které čerpá a s kterou pracuje lege artis. Autorka si dokonalým rozborem historického vývoje právní úpravy dědických titulů (kapitola 2) připravila půdu pro výklad platné právní úpravy a zejména závěrečné shrnutí a zasvěcenou informaci o nové a mimořádně rozsáhlé úpravě dědického práva v novém občanském zákoníku (kapitola 6). Novou právní úpravu dědického práva hodnotí vcelku příznivě zejména v tom smyslu, že se posiluje autonomie vůle zůstavitele, která by měla „převážít“ nad jiným upořádáním poměrů po zemřelém, i když by se takto jinak dědici dohodli. Autorka, které notářské prostředí je velmi blízké, nepochybně ví, že se jedná o tradičně spornou otázku, která zákonodárce a notářskou praxi silně rozděluje. Z tohoto pohledu správně v literatuře uvádí i statě M. Šešiny publikované v časopisu Ad Notam. Rigorózní autorka důkladným právním rozborem správně analyzovala jednotlivé dědické tituly a kladně hodnotí opětné zavedení dědické smlouvy do občanského zákoníku jako nejvýznamnějšího dědického titulu. Mohla by autorka při obhajobě rigorózní práce vysvětlit, proč byl tento dědický titul při

kodifikaci občanského práva v roce 1950 vypuštěn? K očekávanému rozšířenějšímu oprávnění zůstavitele formou práni příkazů a podmínek připojených k závěti se staví s porozuměním, i když se ke svěřenskému náhradnictví vyslovuje spíše obezřetně a upozorňuje na jeho důsledky spočívající v omezení dispozičního práva nového vlastníka (s.117).

Navržené rozšíření dědických skupin vyvolává někdy obavu, že postavení osob, které přicházejí v úvahu jako dědicové v šesté skupině se může blížit postavení tzv. „smějících se dědiců“. Měl zákonodárce skutečně přesvědčivé důvody, aby takto rozšířil okruh zákonných dědiců ?

Závěrem konstatuji, že oponovaná práce potvrzuje způsobilost autorky samostatně zpracovat významný úsek občanského práva, kriticky hodnotit platnou právní úpravu a navrhnout nová řešení.

Autorka tak splnila podle mého názoru obsahové i formální požadavky kladené na rigorózní práce a doporučuji proto, aby jí byl udělen po úspěšné obhajobě předložené rigorózní práce a složení rigorózní zkoušky titul „ JUDr. “

V Praze dne 24.1.2012

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.